

TRANSİT REJİMİ

Erdem Can KARABULUT
Gümrük Uzmanı
Gümrük Müsteşarlığı

Transit Rejimi

- Rejim tanımı
- Mevzuat
- Transit rejiminde kullanılan belgeler
- Rejimin unsurları
 - Rejim hak sahibi
 - Hareket ve varış gümrük idaresi
 - Teminat
 - Ayniyet önlemleri
 - Transit süresi
 - Memur refakati
- Örnek işlemler

Transit rejimi

Nedir?

- İthalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan serbest dolaşıma girmemiş,
- İhracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış,

eşyanın, gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir noktadan diğerine taşınmasına uygulanır.

Transit rejimi

Gümrük idareleri, transit rejimine tabi tutulan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi içinde;

- Yabancı bir ülkeden yabancı bir ülkeye,
 - Yabancı bir ülkeden Türkiye'ye,
 - Türkiye'den yabancı bir ülkeye,
 - Bir iç gümrük idaresinden diğer bir iç gümrük idaresine,
- taşınmasına izin verir.

Mevzuat

- Ana Mevzuat:
 - 4458 sayılı Gümrük Kanunu (Madde: 84-92)
 - Gümrük Yönetmeliği (Madde: 212-307)
 - Gümrük Genel Tebliği (TIR İşlemleri – Seri No 1)
 - Diğer Tebliğ ve Genelgeler (2010-20, 2011-6, 2011-30)
- İlgili Mevzuat:
 - Uluslararası Anlaşma ve Sözleşmeler:
 - TIR Sözleşmesi (TIR Karnesi)
 - İstanbul Sözleşmesi (ATA Karnesi)
 - CIM Belgesi, CMR Sözleşmesi
 -
 - 4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve Yönetmeliği
 - 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliği

Transit Rejiminde Kullanılan Belgeler

- Transit Rejiminde rejim beyanı **gümrük beyannamesi** ile yapılır. Aşağıdaki belgeler gümrük beyannamesi yerine kullanılabilir:
- TIR Karnesi (IRU teminatı)
- Form 302 (NATO Eşyası, NATO-SOFA Anlaşması kapsamı eşya)
- ATA Karnesi (İstanbul Sözleşmesi)

Rejimin unsurları

- Rejim hak sahibi
 - Asıl Sorumlu
 - beyanda yer alan bilgilerin doğruluğundan, beyana ilişkin belgelerin gerçekliğinden ve eşyanın transit rejimine tabi tutulması ile ilgili tüm yükümlülükleri yerine getirmekten sorumludur.
 - Öngörülen süre sınırı içinde, gümrük idaresi tarafından alınan ayniyet önlemlerine gerekli şekilde uyarak varış gümrük idaresine gerekli belgeler ile birlikte eşyayı tam ve sağlam olarak sunmak,
 - transit rejimi ile ilgili diğer hükümlere uymak,
 - Talep üzerine ve verilen süre içinde gerekli tüm belge ve bilgilerin kontrollerinden sorumlu gümrük idaresine bu belge ve bilgileri sunmak ve gerekli tüm yardımı sağlamak,
 - Gümrük yükümlülüğünün doğması halinde gümrük vergilerini ödemek, ile yükümlüdür.
 - Transit Beyannamesinin 50 nolu “Asıl Sorumlu” hanesini imzalar
 - TIR Karnesinde bu sorumlulukları “TIR Karnesi Hamili” üstlenir

Rejimin unsurları

- Hareket Gümrük İdaresi
 - Eşyanın transit rejimine tabi tutulduğu gümrük idaresidir.
- Varış Gümrük İdaresi
 - Transit rejimine tabi tutulan eşyanın, rejimin sonlandırılması için sunulması gereken gümrük idaresidir.

Rejimin unsurları

- **Teminat:** Transit eşyası için tahakkuk edebilecek gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere teminat verilmesi zorunludur. Ancak;
 - Havayoluyla,
 - Boru hattıyla,
 - Demiryoluyla (Gümrük Yönetmeliğinin 33 no.lu ekinde yer alan eşya hariç – riskli eşya listesi, sigara, alkol, çay, kakao, kahve, badem, ceviz, muz, cep telefonu, bilgisayar aksam, mineral yakıt v.s.)
 - Denizyoluyla,yapılan taşımalarda teminat aranmaz.
- TIR Karnesi (50.000 dolara kadar) ve ATA Karnesi teminat hükmünde olduğundan ayrıca teminat aranmaz

Rejimin unsurları

- Teminat türleri
 - Bireysel teminat
 - Nakit, banka teminat mektubu, döviz vb...
 - Toplu Teminat
 - Birden fazla transit işlemi için verilen teminat (bir gümrük idaresine her türlü gümrük işlemleri- takip edilebiliyorsa Başmd. Tüm Gm.Md.-
 - Garanti mektubu
 - Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, belediyelerin, sermayesinin tamamı devlete ait olan kamu iktisadî teşebbüslerinin ve Türkiye'deki yabancı misyon şeflerinin verecekleri garanti mektupları
 - Global Teminat Sistemi
 - Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) – RODER ile birleşti
 - Deniz Ticaret Odası (DTO) **HARİÇ**
(petrol, tütün, çay, şeker, kahve, kakao, alkollü içki, elektronik eşya)
 - UND-NET Teminatı (Eşyanın transit rejiminde ya da TIR karnesi kapsamında taşınmasında elektronik beyan zorunluluklarının AB ve Türkiye Gümrük Yönetmeliği kapsamında yerine getirilmesini sağlayan web tabanlı uygulama)

Rejimin unsurları

- Ayniyet önlemleri
 - Mühürleme
 - Hareket gümrük idaresi, gerekli gördüğü ayniyet önlemlerini alır. Genel bir kural olarak, eşyanın ayniyeti, mühürleme yoluyla sağlanır.
 - Transit Süresi
 - Transit eşyasının hareket gümrük idaresinden sevki tarihinden itibaren varış gümrük idaresine sunulması için hareket gümrük idaresince taşıtın sürati, coğrafi yol durumu, kat edeceği mesafe ile mevsim şartları dikkate alınarak;
 - Nisan-Mayıs-Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül aylarında en fazla 6 gün (144 saat),
 - Ekim-Kasım-Aralık-Ocak-Şubat-Mart aylarında en fazla 8 gün (192 saat),

Transit süresi tanınır.

Ancak, söz konusu süreler demiryolu ile yapılan taşımalarda ve Karayolları Genel Müdürlüğünce düzenlenen Özel Yük Tasıma İzin Belgesi ile taşınan eşya için anılan belgede belirtilen taşıma sürelerini geçmeyecek şekilde ilgili gümrük idaresi tarafından arttırılabilir.

Rejimin unsurları

- Memur refakati:
 - Transit Beyannamesi: transit beyannamesi kapsamı eşya varış gümrüğüne her durumda teminatlı olarak, memur refakati olmaksızın sevk edilir.
 - İstisnalar:
 - *ithali yasak eşyanın transit beyannamesi ile sevki mutlak surette teminatlı ve memur refakatli olarak yapılır*
 - *Teminat yerine memur refakati uygulanabilecek haller:*
 - *Sürülerek götürülen taşıtların (taşıtın kendisinin eşya olduğu durumlar),*
 - *Özel kullanıma mahsus tasıtlarda bulunan eşyanın,*
 - *Aynı Başmüdürlüğe bağlı ve aynı belediye sınırları içerisinde yer alan gümrük idareleri arasında taşınacak eşyanın*
 - *Serbest bölgelerden çıkarılarak yurtdışı edilecek olan Türk menşeli eşyanın*
- transit beyannamesi kapsamında varış gümrük idaresine sevkinde yükümlüsünce teminat verilemediği ve yazılı talepte bulunulduğu hallerde gümrük idaresinin imkanları dahilinde memur refakati uygulanır*

Örnek işlemler

Kara sınır kapısından giriş, ithal edilmek üzere iç gümrüğe transit:

Kapıkule:

- Muhafaza giriş
- Pasaport
- Ulaştırma işlemleri
- Transit Beyannamesi veya TIR Karnesi
- Muayene ve sevk
- Muhafaza çıkış

-Ankara (Geçici depolama yeri veya antrepo)

- Transit beyannamesi ise teslim alma özet beyanı
- Tescil – muayene
- Antrepoya konulacaksa antrepo beyannamelerinin tescili
- Boşaltma
- Sonlandırma

Limana gelen eşyanın i gmrge transiti

İzmir limanı:

- Özet beyan (gemi kaptanı)
- Grupaj özet beyan (acenta)
- Transit beyannamesi
- Teminat + muayene
- Mühür + sevk

Denizli:

- Teslim alma özet beyanı
- Tescil – muayene
- Antrepoya konulacaksa antrepo beyannamelerinin tescili
- Boşaltma
- Sonlandırma

İç gümrükten ihracat

